

כניסת שבת	צאת שבת	
ירושלים	19:13	20:30
בני ברק	19:31	20:33
חיפה	19:25	20:35
באר שבע	19:29	20:30

פרשת בלק

כוח הדיבור-שימת לב למה שמוציא אדם מפיו.

הרה"ג חגי שושן שליט"א, יועץ הלכתי לרב הראשי נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל, ראש בית ההוראה "שערי הלכה ומשפט", וראש תחום לימודי טוענים רבניים וטוענות רבניות במרכז י.נ.ר.

דרומא גאוותם הכשילה את פיהם ומה שאמרו בפיהם כך נתקיים בהם, בלק הוא ובתו נהרגו במה שאמר "ארה לי", ובר דרומא במה שהתגאה ואמר "שאינו צריך את עזרתו של ה' יתברך" ח"ו, מיד הראה לו הקב"ה שאינו יכול שנייה אחת ללא עזרתו של ה' יתברך ובא נחש והכישו במעיו והרגו, ומצד שני אע"פ שקיסר רומי בר להילחם בישראל אבל כשנכנע לפני ה' יתברך נשמעה תפילתו.

הוא אומר דרך סולם האדם איש וביתו ובניו ובנותיו העולה במסילה בית אל להיות כל ימיו רודף אחר הכניעה וזהיר בזהירות יתירה בלשונו לומר דברים טובים ולחשוב מחשבות טובות.

בליקוטי מוהר"ן (תורה כט) כתב בשם רבו, כשיש טוב בדיבור אזי הדיבור נשמע ונתקבל, אבל כשאין טוב בדיבור אינו נתקבל: ואיך עושין הטוב בדיבור, הוא ע"י שלוקחין הדיבור מהדעת (ממחשבה), אזי יש בו טוב. אבל כשהדיבור בלא דעת, אזי אין בו טוב. בבחי' (משלי י"ט) גם בלא דעת נפש לא טוב, נפש הוא הדיבור, כמ"ש (בראשית ב') ויהי האדם לנפש חיה, ותרגומו לרוח ממללא (רוח מדברת).

ובספר סופרים וספרים לרב זווין (ע' 260) מביא שהרב דוד צבי חן מטשרניגוב, אביו של הרב הסופר ר' אברהם חן ז"ל (מחבר הספרים במלכות היהדות), היה נוהג כל ימיו שלפני שהיה מברך על איזה מאכל או משקה היה שם את ידו הימנית על מצחו כאדם שמתאמץ להיזכר באיזה עניין עמוק, פעם שאלו הרבי לפרש התנועה הזאת והשיבו שכשהיה כבן שנים עשרה הביאו אביו ר' פרץ לליובאוויטש, אל הצמח צדק, הרבי קירב אותו מאוד ובין השאר אמר לו שמע לקולי תחדל מלהיות נער, וכשאתה צריך לברך על מאכל ומשקה תיזכר למי אתה ניגש לומר ברוך אתה לפני מלך מלכי המלכים.....

בפרשתנו במדבר (פרק כב פסוק ו) אומרת התורה בלק מבקש מבלעם "וְעַתָּה לָכֵּה נָא אֶתְּךָ לִי אֶת הָעָם הַזֶּה כִּי עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלֵי אוֹכֵל נֶכֶּה בּוֹ וְאֶגְרְשֵׁנוּ מִן הָאָרֶץ כִּי יִדְעִתִּי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר." אומר אור החיים הקדוש זצ"ל (שהשבו ע"י פטירתו טותמוז), פיושל בלק הכשילו כשאמר "ארה לי" שאע"פ שכוונתו הייתה על ישראל ח"ו אבל כשאמר "לי" משמעות המילה לארר את בלק עצמו, וכן היה שגרם לו בעצתו של בלעם מיתת כזבי בתו של בלק, וגם כששב בלק למדין נפל שם בחרב דכתיב (לא ח) ואת מלכי מדין הרגו וגו' ואת צור וגו', וזולת הליכת בלעם שגילה למואב כי מובטחים הם מישראל ולא יעשו להם דבר אלא באחרית הימים היה נשאר שם בלק ולא היה חוזר למדין ולא היה נהרג, הרי נתקיים שהלך לארצו לבלק לקיים מה שנאמר (תהלים לז) חרבם תבא בלבם! ובגמ' גיטין (נז.) מסופר שבאו חייליו של קיסר רומי ואמרו לו מרדו בך היהודים שבהר המלך. שמע הקיסר את דבריהם, ובא עליהם למלחמה. היה בין היהודים, איש מן הדרום שכינו אותו "בר דרומא" גיבור גדול והיה יכול לקפוץ בקפיצה אחת מרחק מיל, וכך עשה, וקפץ אל תוך מחנה הרומאים והרג בהם. כשראה הקיסר, את כוחו העל טבעי, של אותו יהודי, נטל הקיסר את כתרו מראשו, והניחו על הארץ ככניעה לה' ואמר בתפילה: אדון כל העולם, אם נוח לך, אל תמסור אותי ואת מלכותי בידי אדם אחד, דהיינו בידי בר דרומא.

ומאידך גיסא ממשכיה הגמ' לספר שפיו של בר דרומא הכשילו, לומר דבר שאינו הגון, ואמר כלפי מעלה בלשון הפסוק: "הלא אתה אלהים זנחתנו, ולא תצא אלהים בצבאותינו", וכוונתו היתה לומר: ננצח בכח צבאותינו, וכביכול אין לנו צורך בעזרתך, מיד מספרת הגמ' שלאחר שאמר כן בר דרומא, נכנס לבית הכסא, ובא נחש והכישו במעיו, ומת בר דרומא.

אפשר לומר שלמדין אנחנו משני אנשים הללו הגוי בלק והיהודי בר

”וְעַתָּה לָכֵּה נָא אֶתְּךָ לִי אֶת הָעָם הַזֶּה כִּי עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלֵי אוֹכֵל נֶכֶּה בּוֹ וְאֶגְרְשֵׁנוּ מִן הָאָרֶץ כִּי יִדְעִתִּי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר.”

”